



Vlaams
Parlement

ingediend op **799** (2015-2016) – Nr. 1
31 mei 2016 (2015-2016)

Voorstel van decreet

van Axel Ronse, Koen Van den Heuvel, Mathias De Clercq,
Andries Gryffroy, Robrecht Bothuyne en Grete Remen

houdende toekenning van een hinderpremie
aan kleine ondernemingen
die ernstige hinder ondervinden
van openbare werken in het Vlaamse Gewest

TOELICHTING

1. Algemene toelichting

Bij wet van 3 december 2005 voerde de Federale Regering een vergoeding in ter compensatie van het inkomensverlies van zelfstandigen als gevolg van hinder uit openbare werken op het openbaar domein.

De bijzondere wet van 6 januari 2014 met betrekking tot de Zesde Staatshervorming droeg de bevoegdheid over deze materie¹ vanaf 1 juli 2014 over naar de gewesten.

Met het decreet van 7 juli 2006 houdende toekenning van een rentetoeelage voor ondernemingen die lijden onder de verstoorde bereikbaarheid ten gevolge van hinder door openbare werken, voerde het Vlaams Parlement eveneens een compensatieregeling in voor ondernemingen die werden geconfronteerd met hinder uit openbare werken, gericht op het verlichten van de rentelasten volgend uit leningen.

Sinds 1 juli 2014 behoren beide regelingen in Vlaanderen aldus tot de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest.

Het Vlaamse regeerakkoord 2014-2019 stelt een integratie van beide maatregelen voorop:

“We integreren de federale inkomenscompensatievergoeding met de rentetoeelage bij hinder bij openbare werken tot één maatregel die handelaars die het economisch nodig hebben ondersteunt. De sluitingsverplichting wordt geschrapt.”.

Voorliggend voorstel van decreet richt zich op de integratie van beide maatregelen in één hinderpremie met twee luiken, de hinderpremie A en de hinderpremie B.

De voorgestelde geïntegreerde maatregel behoudt enerzijds de oorspronkelijke doelstelling van de bestaande regelingen, met name het ondersteunen van die kleine ondernemers die omwille van ernstige hinder veroorzaakt door openbare werken, zich genoodzaakt zien de activiteiten tijdelijk stop te zetten, waardoor het overleven van hun zaak in het gedrang komt. Voorliggend voorstel voorziet in dergelijke gevallen de hinderpremie B.

Anderzijds is de maatregel er in de eerste plaats op gericht om ondernemers aan te zetten om, ondanks de ernstige hinder waarmee men wordt geconfronteerd, te blijven ondernemen, en creatief tewerk te gaan om de handelszaak te kunnen blijven uitbaten. Voorliggend voorstel voorziet daartoe de hinderpremie A. Zoals voorgeschreven in het regeerakkoord zal men dus niet langer verplicht zijn te sluiten om aanspraak te maken op een forfaitaire premie. Elke door openbare werken ernstig gehinderde onderneming binnen de afgebakende doelgroep, kan aanspraak maken op de hinderpremie A, onafhankelijk of men tijdens de werken zal sluiten of niet.

Succesvolle ondernemers passen hun activiteiten aan in functie van gewijzigde omstandigheden. Hoewel het vaststaat dat ernstige hinder door openbare werken kleine ondernemingen voor zware uitdagingen stelt, kunnen moeilijke

¹ Artikel 17. Artikel 6, §1, VI, eerste lid, van dezelfde bijzondere wet, vervangen bij de bijzondere wet van 8 augustus 1988 en gewijzigd bij de bijzondere wetten van 13 juli 2001 en 12 augustus 2003, wordt aangevuld met de bepalingen onder 6° tot 9°, luidende : [...]

8° De activiteiten van het Participatiefonds, met inbegrip van de inkomenscompensatievergoeding aan zelfstandigen die het slachtoffer zijn van hinder ten gevolge van werken op het openbaar domein.

omstandigheden ondernemers ook aanzetten om hun bedrijfsvoering op een creatieve manier aan te passen en te vernieuwen. Vereiste is uiteraard dat ze tijdig vooraf op de hoogte zijn van de komende uitdagingen, en dat ze over voldoende middelen beschikken om anticipatief maatregelen uit te werken en acties te ondernemen. De hinderpremie A komt tegemoet aan de nood voor een aanpassingsbudget voor de onderneming die ernstig zal worden gehinderd. De premie kan ertoe bijdragen dat concrete acties op het getouw kunnen worden gezet, waarmee de bedrijfsvoering kan worden aangepast en ondersteund. Op die manier kunnen getroffen ondernemers de economische schade beperken, maximaal cliënteel behouden en mogelijks zelfs een nieuw elan vinden door de bijkomende dienstverlening die men dankzij de vernieuwde werking aan de klanten kan bieden.

Blijkt tijdens de ernstige hinder dat het openhouden van de onderneming, ondanks de genomen acties, onhoudbaar wordt, dan voorziet voorliggend voorstel in een vangnet in de vorm van een bijkomende forfaitaire premie voor wie zich genoodzaakt ziet om toch te sluiten. De hinderpremie B is een forfaitaire vergoeding per dag dat werkelijk wordt gesloten.

Modaliteiten

Het Vlaamse Gewest beschikt vandaag over een aantal digitale tools die het mogelijk maken om ondernemers vooraf in te lichten over grote openbare werken waarbij ernstige hinder kan worden verwacht. Het is de bedoeling om deze tools maximaal te benutten, zodat niet alleen de in aanmerking komende ondernemingen op automatische wijze kunnen worden geïdentificeerd, maar ook zodat deze ondernemingen tijdig vooraf kunnen worden op de hoogte gebracht.

Net als bij de regeling betreffende de inkomenscompensatievergoeding komen enkel de ondernemingen met minder dan tien werknemers in aanmerking, waarvan de hoofdactiviteit de rechtstreekse verkoop van producten of het verlenen van diensten aan eindgebruikers is, waarvoor persoonlijk en direct contact met de klanten vereist is en die redelijkerwijze moeilijk kan plaatsvinden buiten de handelszaak. In hoofdzaak betreft dit kleinhandel en horeca, maar ook bepaalde ondernemingen uit onder andere de dienstensector, kunnen in aanmerking komen indien ze voldoen aan bovenstaande omschrijving.

De vergoeding zal worden verstrekt in geval van ernstige hinder. Wat beschouwd wordt als ernstige hinder zal goed moeten worden afgebakend, zodat via de applicaties van de Vlaamse overheid op consistente wijze de selectie kan worden gemaakt van de in aanmerking komende ondernemingen. Net als bij de huidige rentetoelage zal er ook sprake moeten zijn van een minimale periode van ernstige hinder, om in aanmerking te komen voor de hinderpremie. De huidige minimale hinderperiode van één maand bij de rentetoelage is hierbij richtinggevend.

Voor wat betreft de hinderpremie B zal de gehinderde onderneming pas in aanmerking komen vanaf een minimale sluitingsperiode, bijvoorbeeld na drie weken sluiting in het geval reeds een hinderpremie A werd ontvangen. Dat is een verlenging ten opzichte van de huidige regeling van de inkomenscompensatievergoeding, maar daartegenover staat dat de hinderpremie A, die deze onderneming reeds voorafgaand aan de werken heeft ontvangen, achteraf niet zal moeten worden terugbetaald wanneer de onderneming toch beslist te sluiten.

Voorliggende geïntegreerde hinderpremie voldoet aldus aan de voorwaarden gesteld door het Vlaamse regeerakkoord. Voorliggende regeling zet ondernemers maximaal aan tot het verderzetten van de handelsactiviteiten, waardoor cliënteel maximaal kan worden behouden, en ze behoudt toch een tegemoetkoming voor wie geen andere optie meer ziet dan te sluiten.

Richtdatum voor de inwerkingtreding van de hinderpremie is 1 juli 2017. Zo wordt de administratie voldoende tijd verleend om de vereiste digitale architectuur grondig uit te werken en te testen.

2. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 2

De Vlaamse Regering kan de definitie van kleine onderneming verder toelichten.

Als onderneming kunnen zowel natuurlijke personen, eenmanszaken, handelsvennootschappen met rechtspersoonlijkheid van privaatrecht, burgerlijke vennootschappen met handelsvorm van privaatrecht, en buitenlandse ondernemingen met een gelijkaardig statuut in aanmerking komen.

Ondernemingen van publiek recht worden niet toegelaten. Dit is overeenkomstig de huidige steunmaatregelen waar de overheidsondernemingen ook al zijn uitgesloten. Dit wordt uitgewerkt in het besluit van de Vlaamse Regering.

Artikel 3

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 4

Dit artikel bepaalt dat de Vlaamse Regering, voorafgaand aan de start van de openbare werken die ernstige hinder veroorzaken, een hinderpremie A kan verlenen aan kleine ondernemingen met een vestiging in het Vlaamse Gewest, waarin in aanmerking komende activiteiten worden uitgeoefend en die ernstige hinder ondervindt van openbare werken.

Een bijkomende of afzonderlijke hinderpremie B kan na de start van de openbare werken verleend worden onder de bijkomende voorwaarde van sluiting van de vestiging.

De hinderpremies A en B worden verleend onder de voorwaarden van de De-minimisverordening, het decreet en de uitvoeringsbesluiten.

Dit betekent onder andere de delegatie van de volgende bevoegdheden aan de Vlaamse Regering:

- de definiëring en verdere toelichting van de begrippen werknemers, ernstige hinder, minimale periode van ernstige hinder, openbare werken, vestiging, in aanmerking komende activiteiten aan de hand van NACE-codes (NACE: Nomenclature Générale des Activités Économiques dans les Communautés Européennes), sluiting;
- het bepalen van aanvullende bijkomstige voorwaarden.

Deze bevoegdheden kunnen door de Vlaamse Regering op een verschillende wijze verder worden uitgevoerd naargelang het een bijkomende of een afzonderlijke hinderpremie B betreft.

Artikel 5 en 6

In deze artikelen wordt het volgende bepaald:

- de hoogte van de hinderpremie;
- het maximale aantal toekenningen van de hinderpremie A over een bepaalde periode;
- het maximale aantal sluitingsdagen waarvoor een hinderpremie B kan worden toegekend;
- het aantal sluitingsdagen vooraleer een hinderpremie B wordt toegekend.

De Vlaamse Regering heeft delegatie om deze parameters vast te leggen en aan te passen.

Artikel 7

Dit artikel delegeert de regeling van de procedure aan de Vlaamse Regering.

De procedure kan onder andere volgende aspecten inhouden: de selectie van in aanmerking komende ondernemingen op basis van gegevens die beschikbaar zijn in digitale databanken, de aanvraag en registratie van de hinderpremie, de modaliteiten van de beslissing tot toekenning van de hinderpremie, het tijdstip van de toekenning van de hinderpremie en de uitbetaling van de hinderpremie.

Artikel 8

De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om de gevallen van terugvordering te bepalen. Deze machtiging gebeurt met behoud van de toepassing van de bepalingen van de wet van 16 mei 2003, het decreet van 8 juli 2011 houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof en de wet van 7 juni 1994 tot wijziging van het koninklijk besluit van 31 mei 1933 betreffende de verklaringen te doen in verband met subsidies, vergoedingen en toelagen van elke aard, die geheel of gedeeltelijk ten laste zijn van de Staat. Deze regels bepalen het kader waarbinnen de Vlaamse Regering kan optreden.

Er wordt eveneens een intrestvoet voorzien die in geval van terugvordering van toepassing zal zijn. Dit heeft als doel de normale marktsituatie te herstellen en het door de concurrenten van de begunstigde, die onterecht steun kreeg, geleden nadeel te herstellen. Bovendien is de druk groter om sneller terug te betalen, wat de begroting positief beïnvloedt.

De Vlaamse Regering bepaalt de termijn binnen dewelke men kan terugvorderen en de termijnen waarbinnen de feiten die aanleiding geven tot terugvordering zich moeten voordoen. Het is niet de bedoeling dat de mogelijkheid tot terugvordering onbeperkt in de tijd blijft bestaan. De onderneming heeft de steun definitief verworven nadat de termijn tot terugvordering is verstreken.

Artikel 9

Het decreet van 7 juli 2006 houdende toekenning van een rentetoelage voor ondernemingen die lijden onder de verstoorde bereikbaarheid ten gevolge van hinder door openbare werken en de wet van 3 december 2005 betreffende de uitkering van een inkomenscompensatievergoeding aan zelfstandigen die het slachtoffer zijn van hinder ten gevolge van werken op het openbaar domein, zullen worden vervangen door het nieuwe decreet en kunnen dus worden opgeheven.

Overgangsmaatregelen regelen de overgang van de bestaande toestand naar de door de nieuwe tekst in het leven geroepen nieuwe toestand.

De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om, indien vereist, in overgangsmaatregelen te voorzien.

Artikel 10

Dit artikel delegeert de inwerkingtreding van het voorstel van decreet aan de Vlaamse Regering.

De inwerkingtreding kan best gelijktijdig met de inwerkingtreding van de uitvoeringsbesluiten gebeuren. Het voorstel van decreet creëert immers een kader voor de Vlaamse Regering om steun te verlenen. Dit betekent dat zonder een besluit van de Vlaamse Regering geen steun kan worden verleend.

Axel RONSE
Koen VAN DEN HEUVEL
Mathias DE CLERCQ
Andries GRYFFROY
Robrecht BOTHUYNE
Grete REMEN

VOORSTEL VAN DECREET

Hoofdstuk 1. Algemene bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Definities

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° kleine onderneming: een onderneming die minder dan tien werknemers heeft;
- 2° onderneming: iedere entiteit, ongeacht haar rechtsvorm, die een economische activiteit uitoefent.

De Vlaamse Regering kan de aanvullende voorwaarden van de definities bepalen.

Hoofdstuk 3. Europese regelgeving

Art. 3. Deze regelgeving valt onder de toepassing van verordening (EU) nr. 1407/2013 van de Commissie van 18 december 2013 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun (Publicatieblad van 24 december 2013, L 352, blz. 1-8), en de latere wijzigingen ervan.

Hoofdstuk 4. Toepassingsgebied

Art. 4. De Vlaamse Regering kan binnen de perken van de begrotingskredieten een hinderpremie A verlenen aan kleine ondernemingen met een vestiging in het Vlaamse Gewest onder de voorwaarden, vermeld in de De-minimisverordening, dit decreet en de uitvoeringsbesluiten.

De vestiging, vermeld in het eerste lid, moet gedurende een bepaalde minimale periode ernstige hinder van openbare werken hebben en in deze vestiging moeten voornamelijk activiteiten worden uitgeoefend die in aanmerking komen.

Onder in aanmerking komende activiteiten als vermeld in het tweede lid wordt verstaan: de activiteiten die strekken tot de rechtstreekse verkoop van producten of het verlenen van diensten aan eindgebruikers, waarvoor persoonlijk en direct contact met de klanten vereist is, en die redelijkerwijze moeilijk kunnen worden uitgeoefend op verplaatsing.

De hinderpremie A kan voorafgaand aan de ernstige hinder door openbare werken worden toegekend.

De Vlaamse Regering kan binnen de perken van de begrotingskredieten een bijkomende of een afzonderlijke hinderpremie B verlenen aan kleine ondernemingen onder de voorwaarden, vermeld in het eerste, tweede en derde lid, en onder de bijkomende voorwaarde dat de vestiging, vermeld in het eerste lid, gesloten wordt als gevolg van de ernstige hinder door openbare werken. De Vlaamse Regering kan die voorwaarden op een verschillende wijze verder uitvoeren naargelang het een bijkomende of een afzonderlijke hinderpremie B betreft.

De hinderpremie B wordt na de start van de ernstige hinder door openbare werken verleend.

Hoofdstuk 5. Hoogte van de hinderpremie

Art. 5. De hinderpremie A bedraagt 2000 euro en wordt maximaal eenmaal over een bepaalde periode toegekend.

In functie van de beschikbare begrotingskredieten kan de Vlaamse Regering de hoogte van de hinderpremie A aanpassen en de periode, vermeld in het eerste lid, vastleggen.

Art. 6. De hinderpremie B bedraagt 80 euro per sluitingsdag en wordt toegekend voor een te bepalen maximaal aantal sluitingsdagen en vanaf een te bepalen aantal sluitingsdagen.

In functie van de beschikbare begrotingskredieten kan de Vlaamse Regering de hoogte van de hinderpremie B aanpassen en het aantal sluitingsdagen, vermeld in het eerste lid, vastleggen.

Hoofdstuk 6. Procedure

Art. 7. De Vlaamse Regering bepaalt de regeling van de procedure.

Hoofdstuk 7. Terugvordering

Art. 8. De Vlaamse Regering kan de gevallen van terugvordering bepalen met behoud van de toepassing van de bepalingen in de wet van 16 mei 2003 tot vaststelling van de algemene bepalingen die gelden voor de begrotingen, de controle op de subsidies en voor de boekhouding van de gemeenschappen en de gewesten, alsook voor de organisatie van de controle door het Rekenhof, het decreet van 8 juli 2011 houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof en de wet van 7 juni 1994 tot wijziging van het koninklijk besluit van 31 mei 1933 betreffende de verklaringen te doen in verband met subsidies, vergoedingen en toelagen van elke aard, die geheel of gedeeltelijk ten laste zijn van de Staat.

De Vlaamse Regering bepaalt de intrestvoet die in geval van terugvordering verschuldigd is.

De Vlaamse Regering bepaalt de termijnen waarbinnen de feiten die aanleiding geven tot terugvordering, zich moeten voordoen, en de termijn waarin de hinderpremie kan worden teruggevorderd.

Hoofdstuk 8. Slotbepalingen

Art. 9. Het decreet van 7 juli 2006 houdende toekenning van een rentetoeelage voor ondernemingen die lijden onder de verstoorde bereikbaarheid ten gevolge van hinder door openbare werken, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 november 2010, wordt opgeheven.

De wet van 3 december 2005 betreffende de uitkering van een inkomenscompensatievergoeding aan zelfstandigen die het slachtoffer zijn van hinder ten gevolge van werken op het openbaar domein, het laatst gewijzigd bij de wet van 28 april 2010, wordt voor wat het Vlaamse Gewest betreft opgeheven.

De Vlaamse Regering legt de overgangsmaatregelen vast voor zover nodig om de rechtszekerheid te garanderen.

Art. 10. Dit decreet treedt in werking op een door de Vlaamse Regering vast te stellen datum en uiterlijk op 31 december 2017.

Axel RONSE
Koen VAN DEN HEUVEL
Mathias DE CLERCQ
Andries GRYFFROY
Robrecht BOTHUYNE
Grete REMEN